

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 31/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi opetus- ja kulttuuritoi- men rahoituksesta annetun lain 11 ja 43 §:n muuttamisesta

Sivistysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 2002 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 11 ja 43 §:n muuttamisesta (HE 140/2002 vp) valmis-
televasti käsiteltäväksi sivistysvaliokuntaan samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausunto sivistysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- opetusneuvos Arja Mäkeläinen, opetusministeriö

- hallitusneuvos Arto Sulonen, sisäasiainministeriö
- erityisasiantuntija Päivi Rajala, Suomen Kuntaliitto
- kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirta, Mikkelin kaupunki
- rehtori Esa Karvinen, Pohjois-Karjalan ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
- pääsihteeri Seppo Niemelä, Vapaan sivistystyön yhteisjärjestö VSY ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan siirryttäväksi ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksessa kokonaan laskennalliseen valtiosuusjärjestelmään. Tämä on tarkoitus toteuttaa muuttamalla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia niin, että lääninhallitusten rahoittamaa valtionavustusjärjestelmää koskeva säännös kumotaan. Kaikki ammatillinen lisäkoulutus rahoitettaisiin siis valtiosuuksilla. Ammatillinen lisäkoulutus keskitettäisiin näin pääasiassa toisen asteen ammatillista koulutusta antaville koulutuksen järjestäjille eli ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia, valtakunnallisia ammatillisia erikoisoppilaitoksia ja ammatillisia oppilaitoksia ylläpitä-

ville koulutuksen järjestäjille. Myös sellaisilla vapaan sivistystyön oppilaitoksilla, jotka ovat vakiintuneesti järjestäneet ammatillista lisäkoulutusta, olisi mahdollisuus saada valtiosuutta. Sen sijaan muuta kuin toisen asteen ammatillista lisäkoulutusta järjestäneet yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestäisivät kyseisen koulutuksen oman rahoitusjärjestelmänsä kautta eikä ammatillisen lisäkoulutuksen valtiosuudella.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2003 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan parlamentaarisen aikuiskoulutustyöryhmän yksimielisen kannan mukaisesti ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitusjärjestelmässä siirtymistä kokonaan laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään. Valiokunta katsoo, että tämä periaatteellinen linjaus selkeyttää ja vakauttaa koulutuksen järjestämistä, sekä pitää ehdotusta tältä osin perusteltuna.

Valtionosuusrahoitus on tarkoitus jakaa ammatillista oppilaitosta, ammatillista aikuiskoulutuskeskusta tai valtakunnallista erikoisoppilaitosta ylläpitäville ammatillisen koulutuksen järjestäjille sekä vakiintuneesti lisäkoulutusta järjestäneille vapaan sivistystyön oppilaitoksille. Valiokunta pitää tärkeänä, että nämä oppilaitokset muodostavat alakohtaisesti ja alueellisesti riittävän kattavan verkoston ja että ne pystyvät vastaamaan ammatillisen lisäkoulutuksen kysyntään sekä aikuisväestön että työelämän osamistarpeiden edellyttämällä tavalla.

Parlamentaarinen aikuiskoulutustyöryhmä piti tärkeänä toiminta-avustuksen säilyttämistä siirtymävaiheessa. Valiokunta esittääkin, että lakiehdotuksen voimaantulosäännöstä muutetaan siten, että maksullisena palvelutoimintana järjestettyyn koulutukseen valtionavustusta saa-

neille koulutuksen järjestäjille myönnettävät valtionavustukset säilyisivät, mahdollisesti kehittämisyavustuksen muodossa, vuonna 2003 vuoden 2002 tasolla ja että valtionosuusrahoitukseen mentäisiin asteittain vasta vuosina 2004—2006.

Mikäli lakiehdotus hyväksytään sellaisenaan, rahoitusta ei valtionavustusjärjestelmän kautta enää myönnettäisi yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen järjestämään lisäkoulutukseen. Lakiehdotuksesta aiheutuva ammatillisen lisäkoulutuksen valtionavustuksen poistuminen huomioitaisiin valtion vuoden 2003 talousarvioesityksen mukaan lisäämällä noin 600 aloituspaikalla aikuisten tutkintoon johtavaa ammattikorkeakoulutusta sekä erikoistumisopintoja. Saadun selvityksen perusteella tämä merkitsee kuntien rahoitusosuuden lisääntymistä 2,5 miljoonalla eurolla.

Toimialansa huomioon ottaen valiokunta ei ole muilta osin ottanut kantaa lakiehdotukseen.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta kunnioittavasti esittää,

että sivistysvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Pertti Turtiainen /vas
jäs. Nils-Anders Granvik /r
Rakel Hiltunen /sd
Valto Koski /sd
Esko Kurvinen /kok
Lauri Kähkönen /sd

Paula Lehtomäki /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Heli Paasio /sd
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Pekka Ravi /kok
Arto Seppälä /sd
Marja Tiura /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.